

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державна установа «Центральний методичний кабінет
підготовки молодших спеціалістів» МОЗ України

ПОГОДЖЕНО

Директор Державної установи

«Центральний методичний кабінет

підготовки молодших спеціалістів

МОЗ України»

Т.І. Чернишенко



ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник Директора Департаменту

кадрової політики, освіти, науки

та запобігання корупції МОЗ

України

О.П. Волосовець



ДЕРМАТОЛОГІЯ ТА ВЕНЕРОЛОГІЯ

ПРОГРАМА

для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів

I—III рівнів акредитації за спеціальністю

5.12010101 “Лікувальна справа”

Київ
2011

ДЕРМАТОЛОГІЯ ТА ВЕНЕРОЛОГІЯ

Укладачі:

С.В. Бондарчук — викладач-методист, викладач вищої категорії Вінницького медичного коледжу ім. акад. Д.К. Заболотного;

А.С. Лета — викладач Вінницького медичного коледжу ім. акад. Д.К. Заболотного.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії педіатрії Вінницького медичного коледжу ім. акад. Д.К. Заболотного 07.04.2011 р., протокол № 8.

Програму розглянуто і схвалено опорною цикловою комісією дисциплін терапевтичного профілю та інфекційних хвороб на спільному засіданні 31.10.2011 р., протокол № 1.

Рецензенти:

С.А. Бондар — доктор мед. наук, доцент, завідувач кафедри шкірних та венеричних хвороб Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова;

О.Б. Бардашевський — головний лікар Вінницького обласного шкірно-венерологічного диспансеру;

М.Р. Анфілова — канд. мед. наук, асистент кафедри шкірних та венеричних хвороб Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова;

Т.І. Бойчук — канд. мед. наук, методист Чернівецького базового медичного коледжу БДМУ.

© МОЗ України, 2011

© ВСВ “Медицина”, 2011

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму з дисципліни “Дерматологія та венерологія” складено для вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів I—III рівнів акредитації за спеціальністю 5.12010101 “Лікувальна справа” відповідно до складових галузевих стандартів вищої освіти — ОКХ і ОПП, затверджених МОН України і МОЗ України в 2011 р., та навчальних планів 2011 р.

Навчальна програма дає змогу ознайомити студентів з етіопатогенезом, симптоматикою, методами діагностики, лікування, профілактики шкірних і венеричних хвороб, деонтологічними аспектами поведінки медичного персоналу.

Викладач дерматології та венерології повинен звернути особливу увагу на підготовку фахівців до самостійної праці в лікувально-профілактичних закладах, навчити виконувати потрібні практичні навички: уміння діагностувати, лікувати, доглядати пацієнтів і здійснювати профілактичні заходи проти шкірних і венеричних хвороб. Навчальна дисципліна має на меті сформувати в студентів вміння і навички самостійно приймати рішення при загрозливих для життя людини станах в умовах діяльності ФАПУ, за непередбачених обставин.

Вироблення в студентів навичок обстеження та лікування пацієнтів, закріплення набутих теоретичних знань повинно здійснюватися на практичних заняттях у дерматологічних диспансерах, відділеннях, кабінетах під керівництвом викладачів.

Викладач повинен ознайомити студентів з основними принципами організації охорони здоров'я в Україні, організаційними принципами надання допомоги пацієнтам, хворим на шкірні та венеричні захворювання: статистичним обліком, основами гігієни і техніки безпеки праці медичних працівників фахових установ.

Теоретичні й практичні заняття потрібно пов'язувати з відповідними темами суміжних дисциплін, новими досягненнями науки і практики в дерматології та венерології.

Для активізації навчального процесу програма рекомендує застосовувати активні форми навчання (ділові ігри, завдання, тести та ін.), використовувати унаочнення та технічні засоби навчання (ТЗН).

На вивчення дисципліни навчальним планом передбачено 81 год, з них лекції — 9, навчальна практика під керівництвом викладача — 40, самостійна робота — 32 год. У програмі наведено перелік практичних навичок, якими студенти повинні оволодіти і вміти виконувати.

Після вивчення дисципліни **студенти повинні знати:**

- основи санітарно-гігієнічного режиму шкірно-венерологічного диспансеру та організацію його роботи;
- основи етіопатогенезу, чинники ризику, клінічні ознаки, діагностику шкірних та венеричних хвороб;
- основні принципи лікування, правила догляду за хворими на шкірні та венеричні захворювання;
- профілактичні заходи та тактику медичного персоналу;
- культуру зовнішнього нагляду, поведінки медичного персоналу, утримання маніпуляційного та процедурного кабінетів у належних санітарних умовах;
- правила проведення люмінесцентної діагностики (лампою Вуда);
- правила збирання матеріалу з пухирців для дослідження на акантолітичні клітини (мазок-відбиток);
- правила збирання матеріалу для лабораторної діагностики на виявлення коростяного кліща;
- правила готування матеріалу для обстеження на білду трепонему;
- правила збирання крові в дорослих і дітей на експрес-діагностику сифілісу;
- порядок підготовки пацієнта до пункції регіонального лімфатичного вузла;
- порядок підготовки пацієнта до люмбальної пункції та догляду за пацієнтом після її проведення;
- правила збирання виділень із сечівника, передміхурової залози, сім'яних пухирців, прямої кишки в чоловіків для обстеження на гонококи та трихомонади;
- правила збирання виділень із сечівника, піхви, каналу шийки матки, прямої кишки в жінок;
- правила збирання виділень із сечівника, піхви, каналу шийки матки, прямої кишки в дівчаток.

Студенти повинні вміти:

- зробити епідеміологічний аналіз у випадку шкірних та венеричних хвороб;
- здійснювати поточну та заключну дезінфекцію у вогнищі шкірних та венеричних хвороб;
- проводити різні форми санітарно-освітньої роботи;
- обстежувати членів родини та осіб, які контактували із хворими на шкірні та венеричні захворювання;
- виявляти джерело зараження;
- заповнювати екстрене повідомлення в разі виникнення шкірних і венеричних захворювань;
- проводити дезінфекцію предметів догляду, інструментів для обстеження та лікування хворих;
- проводити дезінфекцію шкіри рук медичного персоналу під час обслуговування хворих на шкірні та венеричні захворювання;
- збирати волосся, лусочки для обстеження на наявність патогенних грибів;
- ставити шкірні проби краплинним і компресним методами;
- брати, зберігати і транспортувати кров для дослідження на КСР, РІБТ і ВІЛ-інфекцію;
- робити внутрішньовенні, внутрішньом'язові, підшкірні та внутрішньошкірні ін'єкції;
- очищати вогнище ураження на шкірі для раціонального використання зовнішніх лікарських форм;
- застосовувати охолоджувальні примочки, вологовисихаючі пов'язки, дерматологічні компреси, збовтувальні суміші, пасти, олії;
- застосовувати мазі: змащувати частини тіла без пов'язок, накладати мазеві пов'язки і компреси, втирати мазі;
- накладати чистий іхтіол, пластир;
- робити епіляцію волосся при непаразитарному та паразитарному сикозі;
- обробляти здорову шкіру, яка оточує вогнище піддермії;
- обробляти піококові виразки;
- вживати заходів щодо профілактики мікротравм на підприємствах і в сільському господарстві та вміти обробити мікротравми для запобігання піддермії;
- складати план заходів щодо профілактики піддермії в дитячих закладах, пологових будинках, перукарнях;
- готувати хворих з мікозами до застосування лікарських форм (постригти або видалити волосся, зняти кірочку, лусочки), дотримуючись при цьому техніки безпеки;
- складати план заходів профілактики мікозів у лазнях, перукарнях, басейнах, душових, дитячих і лікувальних закладах, контролювати його виконання;
- обробляти різними методами хворих на коросту та педикульоз;
- складати план спільних протиепідемічних заходів у випадку паразитарних захворювань (школи, дитячий садок, дезстанції, санітарно-епідеміологічної станції та ін.);
- розробляти план заходів щодо внутрішньолікарняної профілактики поширення ВІЛ-інфекції;
- складати рекомендації щодо профілактики СНІДу для персоналу лабораторій, донорських і фельдшерсько-акушерських пунктів;
- застосовувати примочки при ускладнених твердих шанкерах;
- промивати сечівник у чоловіків, проводити інстиляцію в сечівник, накладати зігрівальний компрес при епідидиміті, вводити бужі, робити масаж передміхурової залози;

- промивати сечівник у жінок, проводити інстиляцію в сечівник, спринцювати піхву, робити піхвові ванночки, змазувати канал шийки матки.

Студенти мають бути поінформовані про:

- моральну та юридичну відповідальність за розголошення професійної таємниці;
- моральну та юридичну відповідальність за виконання лікарських призначень;
- особливості догляду за хворими на заразні шкірні та венеричні хвороби і правила поведінки медичного персоналу щодо профілактики профзахворювань. Після вивчення дисципліни проводиться диференційований залік.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
1	Вступ. Анатомія, фізіологія та гігієна шкіри. Загальні питання етіології і патогенезу шкіри. Методи обстеження хворого. Питання деонтології в практиці дерматовенеролога. Принципи загального та місцевого лікування при шкірних хворобах. Побічна дія лікарських засобів	7	1	4	2
2	Основи охорони праці в галузі	2			2
3	Дерматит, токсикодермія, екзема. Нейродерматоз, професійні захворювання шкіри	9	1	4	4
	Розділ 1. Шкірні хвороби нез'ясованої етіології				
4	Червоний плоский лишай, дерматит Дюрінга, псоріаз, рожевий лишай	7	1	4	2
5	Пухирцеві захворювання. Колагенози. Хвороби волосся, сальних і потових залоз шкіри. Новоутворення шкіри	7	1	4	2
	Розділ 2. Інфекційні та паразитарні захворювання шкіри				
6	Гноячкові захворювання	9	1	4	4
7	Дерматомікози. Дерматозоозни, вірусні дерматози. Туберкульоз шкіри	9	1	4	4
	Розділ 3. Венеричні хвороби				
8	Сифіліс. Первинний період сифілісу. Вторинний період сифілісу. Загальна характеристика перебігу сифілісу	7	1	4	2
9	Третинний період сифілісу, природжений сифіліс. Діагностика, лікування, контроль вилікування хворих на сифіліс. Організація боротьби з венеричними хворобами	7	1	4	2
10	Гонорея в чоловіків, жінок і дітей. Захворювання, що передаються статевим шляхом: СНІД, хламідіоз, трихомоніаз та ін.	9	1	4	4
	Розділ 4. Профілактика шкірних і венеричних хвороб				
11	Питання диспансеризації	8		4	4
	Усього	81	9	40	32

Примітка. Години для самостійної роботи студентів розподіляють за темами предметні (циклові) методичні комісії навчальних закладів.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Анатомія, фізіологія шкіри.
2. Методи дослідження хворого, що застосовуються в дерматології.
3. Принципи загального та місцевого лікування в разі шкірних хвороб.
4. Види інструктажів з техніки безпеки.
5. Проведення заходів інфекційної безпеки та інфекційного контролю.
6. Індивідуальні засоби захисту під час проведення протисифілітичної терапії венеричним хворим.
7. Професійні захворювання шкіри.
8. Клінічні ознаки дерматиту Дюрінга.
9. Клінічні ознаки пухирчатки.
10. Пухирцеві захворювання шкіри, колагенози.
11. Клінічні різновиди новоутворень шкіри.
12. Гноячкові захворювання шкіри.
13. Дерматомікози.
14. Туберкульоз шкіри.
15. Загальна характеристика перебігу сифілісу.
16. Організація боротьби з венеричними хворобами.
17. Організація боротьби із захворюваннями, що передаються статевим шляхом:
 - СНІДом;
 - хламідіозом;
 - трихомоніазом.
18. Профілактика шкірних і венеричних хвороб.
19. Організація боротьби з венеричними хворобами.

ЗМІСТ

Тема 1. Вступ. Анатомія, фізіологія та гігієна шкіри. Загальні питання етіології і патогенезу хвороб шкіри. Методи обстеження хворого. Питання деонтології в практиці дерматовенеролога. Принципи загального та місцевого лікування при шкірних хворобах. Побічна дія лікарських засобів

ЛЕКЦІЯ

Дерматовенерологія як самостійна клінічна дисципліна: її зміст, завдання, методи. Тісний зв'язок дерматовенерології з педіатрією, терапією, інфекційними хворобами, хірургією тощо.

Основні етапи розвитку дерматовенерології.

Анатомія і фізіологія шкіри. Будова шкіри, потових і сальних залоз, волосся, нігтів. Особливості будови і фізіології шкіри, слизових оболонок у дитячому і старечому віці.

Гігієна шкіри.

Причини виникнення шкірних хвороб та їх загальна симптоматологія. Первинні і вторинні елементи шкірної висипки. Питання деонтології в клініці шкірних і венеричних хвороб.

Загальне та місцеве, дієтичне, фізіотерапевтичне, санітарно-курортне, індивідуальне та комплексне лікування. Вплив умов праці та побуту на перебіг дерматозів.

Складові загального лікування: десенсибілізуючі препарати, протигістамінні засоби, імунопрепарати, антибіотики, гормони, вітаміни, фізіотерапевтичні засоби, дієта тощо. Очищення ураженої шкіри від лусочок, гною, решток мазі та ін.

Фармацевтичні форми місцевого лікування: примочки, присипки, збовтувальні мікстури, мазі, медичні мила, пластри, аерозолі та дерматологічні компреси. Основні зовнішні засоби, які застосовують у дерматології: антисептичні, антипаразитичні, фунгіцидні, в'язучі, редуруючі, кератолітичні, протисвербіжні, розсмоктувальні, припікальні, фотозахисні, фотосенсибілізуювальні.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Методика обстеження пацієнтів. Обстеження пацієнтів для виявлення первинних і вторинних патологічних елементів. Характеристика елементів, їх динаміка. Збирання анамнезу, з'ясування моментів, що зумовили виникнення захворювання. Обстеження загального стану пацієнта (внутрішніх органів, нервової системи, огляд шкірних покривів).

Методи обстеження пацієнтів: пальпація, діаскопія, зскрібання елементів висипки, проведення шкірних тестів, обстеження больової, тактильної і температурної чутливості, визначення ізоморфної реакції, характеру дермографізму.

Лабораторне обстеження: бактеріологічне, бактеріоскопічне, патогістологічне, імунологічне, серологічне, цитологічне та гістоморфологічне дослідження ушкоджених тканин.

Питання деонтології серед медичного персоналу. Збереження лікарської таємниці.

Повноцінна психологічна підготовка і всебічне обстеження пацієнта — важлива передумова успішної терапії. Загальні принципи: індивідуальне й комплексне лікування, раціональний режим і дієта, загальне лікування в комплексі із зовнішнім, санітарно-курортним.

Ознайомлення з роботою фізіотерапевтичного кабінету, процедурної, маніпуляційної, гігієнічної вимоги. Засвоєння техніки внутрішньовенних, внутрішньом'язових, підшкірних і внутрішньошкірних ін'єкцій. Аутогемотерапія. Очищення вогнища дерматозу і підготовка шкіри до застосування зовнішніх лікарських форм. Дезінфекція шкіри навколо вогнища.

Застосування охолоджувальних примочок, вологовисихаючих пов'язок, дерматологічних компресів, збовтувальних сумішей (бовтанок), паст, мазей, олій. Змазування без пов'язки, втирання мазі, накладання маzewої пов'язки. Накладання чистого іхтіолу. Правила їх зберігання. Відповідальність медичного персоналу за виконання лікарських призначень.

Виконання різних методик дезінфекції. Курортне лікування. Основні кортикостероїдні мазі і креми. Показання й протипоказання, ускладнення в разі застосування кортикостероїдних засобів.

Практичні навички:

- робити пальпацію, діаскопію, зскрібати елементи висипки;
- ставити шкірні тести;
- перевіряти больову, тактильну і температурну чутливість;
- визначати ізоморфну реакцію;
- оцінювати характер дермографізму;
- засвоїти техніку:
 - внутрішньовенних, внутрішньом'язових, підшкірних і внутрішньошкірних ін'єкцій;
 - очищення вогнища дерматозу і підготовки шкіри до застосування зовнішніх лікарських форм;
 - дезінфекції прилеглої шкіри;
 - застосування охолоджувальних примочок, вологовисихаючих пов'язок, дерматологічних компресів, збовтувальних сумішей (бовтанок), паст, мазей, олій;
 - змазування без пов'язки, втирання мазі, накладання чистого іхтіолу, пластиру.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Анатомія, фізіологія шкіри.
2. Методи дослідження, що застосовуються в дерматології.
3. Загальне та місцеве лікування в разі шкірних хвороб.

Тема 2. Основи охорони праці в галузі

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Види інструктажів з охорони праці та техніки безпеки.
2. Проведення інфекційної безпеки та інфекційний контроль.
3. Індивідуальні засоби захисту під час проведення протисифілітичної терапії венеричним хворим.

Тема 3. Дерматит, токсикодермія, екзема. Нейродерматоз, професійні захворювання шкіри

ЛЕКЦІЯ

Дерматит. Класифікація, етіологія, клінічна картина, лікування і догляд за хворими. Токсикодермія. Причина виникнення, клінічна картина. Синдром Лайелла (гострий епідермальний некроліз). Лікування, догляд за шкірою і слизовими оболонками. Стадії перебігу екзематозного процесу. Клінічні форми екземи. Лікування, догляд. Професійні дерматози. Чинники ризику. Клінічні форми, дані, які підтверджують діагноз: клінічна картина, локалізація, виникнення у зв'язку з виконанням роботи і поліпшення після її припинення. Позитивні шкірні проби. Принципи профілактики професійних дерматозів. Кропив'янка. Набряк Квінке. Нейродерміт, шкірний свербіж. Клінічна картина, лікування, догляд за хворими.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Показ хворих з алергічними захворюваннями шкіри. Принципи обстеження, лікування, догляд за хворими. Ознайомлення із заходами профілактики професійних дерматозів на промислових підприємствах і в сільському господарстві. Професійний відбір, чинники ризику. Методика проведення шкірних проб (краплинний і компресний методи). Контроль за проведенням профілактичних оглядів. Вимоги до працевлаштування хворих із професійним захворюванням шкіри. Заходи щодо профілактики професійного дерматиту й екземи в медичних працівників.

Практичні навички:

- проводити шкірні проби (краплинним і компресним методами);
- проводити санітарно-освітню роботу.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Професійні захворювання шкіри.

Розділ 1. Шкірні хвороби нез'ясованої етіології

Тема 4. Червоний плоский лишай, дерматит Дюрінга, псоріаз, рожевий лишай

ЛЕКЦІЯ

Червоний плоский лишай, клінічна картина, ушкодження слизових оболонок. Лікування. Догляд за хворими. Дерматит Дюрінга.

Псоріаз, зимова і літня форми. Клінічна картина, перебіг: прогресивна, стаціонарна, регресивна стадії. Ушкодження нігтьових пластинок і суглобів. Лікування. Догляд за хворими. Рожевий лишай, клінічна картина, лікування, догляд за хворими.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Показ і огляд хворих із червоним плоским лишаєм. Клінічна картина, лікування, догляд за хворими. Огляд хворих на псоріаз. Особливості перебігу прогресивної стаціонарної і регресивної стадії. Значення трьох феноменів (стеаринової плями, термінальної півки, краплинної кровотечі) для діагностики псоріазу.

Рожевий лишай, клінічна картина. Лікування, догляд за хворими.

Практичні навички:

- визначати псоріатичну тріаду, біодози УФО;
- застосовувати мазі (змазування без пов'язки).

САМОСТІЙНА РОБОТА

Клінічні ознаки дерматиту Дюрінга.

Тема 5. Пухирцеві захворювання. Колагенози. Хвороби волосся, сальних і потових залоз шкіри. Новоутворення шкіри

ЛЕКЦІЯ

Пухирчатка, герпетиформний дерматит (дерматит Дюрінга). Причини виникнення, лікування.

Червоний вовчак, його клінічні форми. Значення фоточутливості і вогнищ інфекції в патогенезі переходу хронічного червоного вовчака в системне захворювання. Профілактичні заходи для хворих на червоний вовчак: протирецидивне лікування, перехід на роботу з поля в приміщення, зміна праці з надлишком інсоляції на підприємстві. Обов'язкове використання хворими фотозахисних засобів.

Вогнищева склеродермія. Клінічна картина, принципи лікування, профілактика.

Етіопатогенез захворювань волосся, сальних і потових залоз шкіри. Чинники, які зумовлюють виникнення цих захворювань.

Себорей. Клінічні різновиди (рідка, густа, змішана). Прості юнацькі вугри. Деонтологічні та косметичні аспекти, проблеми. Клінічна картина, діагностика, лікування, профілактика.

Гіпергідроз загальний і місцевий. Клінічні прояви, лікування, догляд за хворими та профілактика. Новоутворення шкіри. Етіологія, патогенез, чинники ризику новоутворень шкіри. Передракові захворювання (лейкоплакія, хейліт, гіперкератоз, хвороба Боуена).

Доброякісні та злоякісні пухлини шкіри. Методи лікування і профілактика пухлин шкіри. Значення диспансеризації населення в профілактиці злоякісних пухлин. Санітарно-освітня робота.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Показ і огляд хворих із дерматозами цієї групи. Догляд за хворими. Особливості догляду за слизовою оболонкою ротової порожнини при пухирчатці.

Взяття мазків-відбитків з дна ерозії. Йодна проба: нашкірна і загальна при діагностиці дерматиту Дюрінга.

Практичні навички:

- взяти мазки-відбитки з дна ерозії;
- виконати йодну пробу;
- провести санітарно-освітню роботу.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Клінічні ознаки пухирчатки.
2. Пухирцеві захворювання шкіри, колагенози.
3. Клінічні різновиди новоутворень шкіри.

Розділ 2. Інфекційні та паразитарні захворювання шкіри

Тема 6. Гноячкові захворювання

ЛЕКЦІЯ

Етіологія, чинники ризику. Класифікація, клінічна картина, лікування, догляд за хворими. Особливості піодермії в дітей. Профілактика поширення піодермії. Профілактика піодермії в дитячих закладах, пологових будинках, перукарнях. Боротьба з глибокою піодермією на підприємствах і в сільському господарстві.

Під час проведення занять слід користуватися чинними наказами та інструкціями МОЗ України, які регламентують роботу закладів охорони здоров'я, дають змогу сформулювати необхідні вміння та навички для запобігання небезпечним станам та їх ліквідації під час виконання професійних обов'язків.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Показ і огляд хворих з різними формами піодермії в стаціонарі та під час поліклінічного прийому. Використання в навчальному процесі муляжів, діапозитивів, таблиць. Засвоєння способів комплексного, загального й місцевого лікування (етіологічне, патогенетичне, симптоматичне). Специфічна та неспецифічна імунотерапія. Епіляція волосся при непаразитарному (стафілококовому) сикозі. Догляд за хворими.

Оброблення здорової шкіри, яка оточує вогнище піодермії. Підготовка ураженого місця до застосування зовнішніх лікарських форм. Оброблення піококових виразок. Дієта. Догляд за дітьми, хворими на піодермію. Оброблення пелюшок. Профілактика піодермії в дитячих закладах, пологових будинках, перукарнях, на підприємствах і серед робітників сільського господарства. Профілактика мікротравм на виробництві. Оброблення мікротравм. Складання плану боротьби з піодермією на виробництві та в сільському господарстві.

Практичні навички:

- проводити епіляцію волосся при непаразитарному сикозі;
- обробляти здорову шкіру, яка оточує вогнище піодермії;
- готувати уражене місце до застосування зовнішніх лікарських форм;
- обробляти піококові виразки;
- здійснювати профілактику мікротравм на підприємствах і в сільському господарстві;
- обробляти мікротравми;
- складати план заходів профілактики піодермії на виробництві, в сільському господарстві, в дитячих закладах, пологових будинках, перукарнях;
- проводити санітарно-освітню роботу.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Гноячкові захворювання шкіри.

Тема 7. Дерматомікози. Дерматозоозни, вірусні дерматози. Туберкульоз шкіри

ЛЕКЦІЯ

Актуальність вивчення медичним персоналом дерматомікозів. Класифікація дерматомікозів: кератомікоз, трихомікоз, епідермомікоз, глибокий мікоз, кандидоз. Види грибів-збудників. Джерела і шляхи зараження людини. Чинники ризику.

Кератомікоз, різнокольоровий лишай, еритразма. Клінічна картина, догляд за хворими, профілактика.

Трихомікози: мікроспорія, трихофітія, фавус. Епідеміологія, чинники ризику, клінічні різновиди, лікування, догляд за хворими та профілактичні заходи. Значення люмінесцентної діагностики в профілактиці мікроспорії. Поточна і заключна дезінфекція. Демонстрація відеофільму "Трихомікози в дітей".

Мікози стоп. Чинники ризику. Епідеміологія, клінічні різновиди (сквамозна, інтертригінозна, дезідротична форми).

Пахвинна епідермофітія. Оніхомікоз. Лікування, догляд за хворими. Профілактичні заходи: профілактика мікозу в лазнях, басейнах, душових, педикюрних кабінетах. Індивідуальна профілактика.

Кандидози. Основні клінічні форми. Ушкодження слизових оболонок шкіри та її придатків. Кандидози у хворих на ВІЛ-інфекцію. Лікування, основні профілактичні заходи.

Етіологія, шляхи поширення, клінічна картина корости. Лікування хворих на коросту (бензилбензоатом, за методом Дем'яновича, сірчаними мазями).

Педикульоз, клінічна картина, профілактика.

Вірусні захворювання. Етіологія. Чинники ризику. Клінічні прояви простого пухирцевого та оперізувального лишая, лікування та профілактика.

Етіологія, класифікація, лікування, догляд за хворими та профілактика бородав, контагіозного моллюска.

Туберкульоз шкіри, шляхи поширення інфекції на шкіру. Локалізовані і десиміновані різновиди шкірного туберкульозу. Основні ознаки, діагностика і лікування.

Поняття про лепру. Заходи у вогнищі інфекції. Профілактика. Охорона праці медичного працівника під час догляду за хворими.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Показ та огляд хворих, використання в навчальному процесі муляжів, таблиць, слайдів з дерматомікозами. Трихомікози. Ознайомлення студентів з епідеміологією, чинниками ризику, інкубаційним періодом, клінічними різновидами трихомікозів. Лабораторна діагностика (мікроскопічна, культуральна, люмінесцентна). Проведення збирання патологічного матеріалу для лабораторного дослідження (волосся, нігтів, лусочок, scuтол). Методика підготовки хворого до застосування лікарських форм (підстригання, ручна епіляція волосся, видалення кірочок). Техніка безпеки при цьому. Загальна і місцева терапія при трихомікозах. Методи дезінфекції у відділенні дерматомікозів, дезінфекція інструментарію, шапочок, білизни. Поточна і заключна дезінфекція у вогнищі. Методика масових профілактичних оглядів у дитячих закладах, роль люмінесцентної діагностики.

Епідермофітія. Епідеміологія, чинники ризику, клінічні різновиди. Збирання матеріалу з нігтів, шкіри, оболонки пухирця для лабораторного дослідження. Методи лікування, догляд за шкірою стоп. Дезінфекція взуття. Профілактика мікозу в лазнях, душових, перукарнях.

Індивідуальна профілактика. Показ та огляд хворих з різнокольоровим лишаєм, еритразмою, кандидозом. Клінічна картина, лікування, догляд за хворими, профілактика.

Показ та огляд хворих із коростою та педикульозом. Лабораторна діагностика корости. Епідеміологія й особливості клінічної картина та перебігу корости у дітей.

Вивчення правил і техніки оброблення хворих на коросту бензилбензоатом, за методом Дем'яновича, сірчаними мазями. Правила оброблення хворих дітей.

Лікування пацієнтів після укусів комах. Складання плану комплексних заходів у вогнищі корости і педикульозу, поточна і заключна дезінфекція.

Методи дезінфекції одягу, білизни хворих на коросту, предметів, які оточують пацієнта.

Профілактика корости в школах, дошкільних закладах, гуртожитках. Відпрацювання спільних профілактичних заходів при паразитарних захворюваннях (школа, дитячий садок, дезінфекційна та санітарно-епідеміологічна станції та ін.). Санітарно-освітня робота.

Вірусні дерматози. Демонстрація слайдів, муляжів, таблиць, показ та огляд хворих із пухирцевим та оперізувальним лишаєм, чинники ризику, що зумовлюють підвищення активності вірусу. Лікування, догляд за хворими, профілактика. Особливості перебігу герпесу у хворих на ВІЛ-інфекцію. Контагіозний моллюск. Клінічна картина, лікування, догляд за хворими і профілактика, особливо в дитячих закладах.

Практичні навички:

- збирати патологічний матеріал для лабораторного дослідження (волосся, нігтів, лусочок, scuтол);
- проведення люмінесцентної діагностики;
- підготувати хворого до застосування лікарських форм (підстригання волосся, видалення кірочок). Техніка безпеки;
- застосовувати методи дезінфекції у відділенні дерматомікозів:
 - дезінфекція інструментарію;
 - дезінфекція шапочок і білизни;
 - поточна і заключна дезінфекція у вогнищі інфекції;
 - дезінфекція взуття при мікозах стоп;
- збирати матеріал для лабораторної діагностики паразитарних захворювань;
- дотримуватися техніки оброблення хворих на коросту бензилбензоатом, за методом Дем'яновича, сірчаними мазями;
- складати комплекс заходів у вогнищі корости й педикульозу;
- проводити остаточну та заключну дезінфекцію;
- застосовувати методи дезінфекції білизни хворих на коросту, їхнього одягу, предметів, які оточують пацієнта;
- відпрацьовувати спільні заходи при паразитарних захворюваннях (школа, дитячий садок, дезінфекційна та санітарно-епідеміологічна станції та ін.);
- проводити санітарно-освітню роботу.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Дерматомікози.
2. Туберкульоз шкіри.

Розділ 3. Венеричні хвороби

Тема 8. Сифіліс. Первинний період сифілісу. Вторинний період сифілісу. Загальна характеристика перебігу сифілісу

ЛЕКЦІЯ

Уявлення про венеричні хвороби, їх класифікації. Джерела та шляхи поширення. Сифіліс: етіологія, загальний перебіг, класифікація, імунітет, інкубаційний період, його тривалість.

Первинний період сифілісу: твердий шанкр (ерозивний та виразковий), регіональний лімфаденіт, лімфангіт. Атипові та ускладнені тверді шанкри. Критерії діагностики. Диференціальна діагностика первинного періоду сифілісу.

Профілактика. Заходи неспецифічної профілактики. Дослідження для виявлення інфікованих осіб. Тестування донорів.

Вторинний період сифілісу. Термін появи ознак, продромальний період. Вторинний свіжий, латентний і рецидивний сифіліс. Клінічні особливості стадій. Клінічні прояви на шкірі та слизових оболонках. Системи, які залучаються в процес при вторинному сифілісі (внутрішні органи, опорно-руховий апарат, нервова система). Класичні серологічні реакції при вторинному сифілісі. Заразливість хворих у цей період, небезпека їх для оточення. Діагностика вторинного сифілісу.

Охорона праці медичного працівника під час догляду хворих на сифіліс.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих з проявами первинного сифілісу. Використання в навчальному процесі муляжів, фотографій, слайдів. Вивчення методів дезінфекції рук медичного працівника під час обстеження хворих на сифіліс. Засвоєння техніки взяття матеріалу для дослідження на білду трепонему. Ознайомлення студентів з мікроскопічною діагностикою збудника сифілісу. Деонтологічні аспекти при обстеженні хворих на сифіліс.

Огляд хворих з проявами вторинного сифілісу. Використання в навчальному процесі муляжів, таблиць, фотографій, слайдів. Участь студентів у виконанні лікувальних процедур: внутрішньом'язове введення пеніциліну та його дурантних форм, вітамінів. Проведення дезінфекції інструментарію та предметів, з якими стикався хворий.

Практичні навички:

- застосовувати примочки при ускладнених твердих шанкерах;
- збирати матеріал для дослідження на білду трепонему;
- виконувати пункцію регіонального лімфатичного вузла;

- обробляти шкіру рук після огляду хворих;
- оброблення предметів, з якими контактував хворий на сифіліс;
- володіти технікою взяття, зберігання та транспортування крові дорослих і дітей для обстеження на КСР, а також взяття крові на експрес-діагностику;
- засвоїти техніку внутрішньом'язових ін'єкцій пеніциліну та його дюрантних форм.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Загальна характеристика перебігу сифілісу.

Тема 9. Третинний період сифілісу, природжений сифіліс. Діагностика, лікування, контроль вилікування хворих на сифіліс. Організація боротьби з венеричними хворобами

ЛЕКЦІЯ

Третинний період сифілісу. Термін появи ознак, особливості перебігу. Ураження шкіри, слизових оболонок, внутрішніх органів, кісток, нервової системи. Уявлення про спинні сухоти, прогресивний параліч. Показники серологічних реакцій, зокрема РІБТ.

Природжений сифіліс. Роль матері в передачі сифілісу дитині. Результати вагітності у жінок, хворих на сифіліс: викидень, передчасні пологи, мертвонародження, народження хворої на сифіліс дитини.

Періоди природженого сифілісу: сифіліс плода, ранній, пізній сифіліс плода. Системи, які залучаються в патологічний процес при природженому сифілісі: шкіра, слизові оболонки, внутрішні органи, опорно-руховий апарат та нервова система. Достовірні та ймовірні ознаки пізнього природженого сифілісу. Дистрофія. Профілактика природженого сифілісу: обов'язковість дворазового проведення комплексних серологічних реакцій у всіх вагітних, детальне описування під час з'ясування акушерського анамнезу. Заходи боротьби з природженим сифілісом, які проводяться в жіночій консультації та в пологових будинках.

Значення клінічних проявів, даних анамнезу, результатів клінічного, мікроскопічного, серологічного досліджень у діагностиці сифілісу.

Лабораторна діагностика: мікроскопічна, серологічна (КСР, РІБТ, мікрореакції). Клінічне оцінювання серологічних реакцій при первинному, третинному, природженому, прихованому сифілісі. Серологічне обстеження вагітних і оцінювання його результатів.

Ознайомлення з основними принципами лікування хворих на сифіліс. Уявлення про методи (схеми) лікування: хронічний переміжний і перманентний. Критерії вилікування та прогноз при сифілісі. Гігієна й режим хворого на сифіліс. Правила зняття з обліку.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Показ хворих, використання в навчальному процесі муляжів, слайдів, фотографій, малюнків з атласу з проявами третинного та природженого сифілісу. Причини переходу сифілісу в третинний період. Клінічні особливості перебігу третинного періоду. Третинний активний сифіліс: горбиковий і гумозний. Ураження слизових оболонок, кісток, суглобів. Вісцеральний сифіліс. Сифіліс нервової системи. Особливості перебігу сифілісу у хворих на алкоголізм і наркоманію. Третинний латентний сифіліс. Прогноз третинного періоду сифілісу. Підготовка хворого до люмбальної пункції.

Залежність тяжкості перебігу природженого сифілісу в дитини від тривалості сифілітичної інфекції матері. До яких наслідків призводить наявність сифілісу у вагітної. Діагностика природженого сифілісу. Необхідність ретельного клінічного та серологічного обстеження дитини та матері. Сифіліс плода (мимовільний аборт, передчасні пологи), ранній природжений сифіліс у дитини.

Використання в навчальному процесі муляжів, слайдів, таблиць із сифілітичною пухирчаткою. Догляд за хворими дітьми. Особливості протиепідемічних заходів.

Клінічні особливості перебігу раннього та пізнього природженого сифілісу. Пізній природжений сифіліс. Достовірні (тріада Гетчинсона) та ймовірні ознаки пізнього природженого сифілісу. Диференціальна діагностика з токсоплазмозом і СНІДом.

Ознайомлення з роботою серологічної лабораторії. Вивчення техніки взяття, збереження і транспортування крові для серологічних реакцій.

Засвоєння техніки внутрішньом'язових інфекцій пеніциліну та його дюрантних форм. Лікування хворих на сифіліс перманентним методом. Симптоматика ускладнень. Невідкладна допомога при цьому.

Практичні навички:

- вивчити техніку взяття крові в дорослих і дітей для проведення КСР, РІБТ, мікрореакції;
- готувати хворих до люмбальної пункції;
- доглядати за хворими після люмбальної пункції;
- засвоїти техніку взяття, зберігання і транспортування крові для проведення КСР, РІБТ;
- вивчити техніку взяття крові на мікрореакцію;
- засвоїти особливості догляду за хворими на сифіліс;
- проводити поточну дезінфекцію у венерологічному відділенні.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Організація боротьби з венеричними хворобами.

Тема 10. Гонорея в чоловіків, жінок і дітей. Захворювання, що передаються статевим шляхом: СНІД, хламідіоз, трихомоніаз та ін.

ЛЕКЦІЯ

Збудник гонореї. Умови та шляхи передачі інфекції. Побутове зараження дівчаток. Інкубаційний період. Класифікація гонореї за тривалістю (свіжа, хронічна), за перебігом (гостра, підгостра, торпідна), з урахуванням локалізації ураження.

Клінічні симптоми захворювання в чоловіків, жінок і дітей. Особливості перебігу гонореї на сучасному етапі: малосимптомний і торпідний перебіг, поєднання з хламідійною, мікоплазмозною, трихомоніазною інфекцією, стійкість до антибіотиків. Ускладнення. Вплив на дітородну функцію. Бактеріоскопічна та бактеріологічна діагностика. Двоскляноква проба сечі. Інструментальні дослідження. Принципи загального та місцевого лікування хворих на гонорею (антибіотики, сульфаніламід, імунотерапія, промивання, інстиляції, масаж, вагінальні ванночки, фізіотерапевтичне лікування). Критерії вилікування, прогноз. Вплив хронічного алкоголізму та наркоманії на перебіг гонореї. Профілактика гонореї. Деонтологічні проблеми проведення профілактичних заходів. Інфекції, які передаються статевим шляхом і з переважним ураженням сечових і статевих органів: трихомоніаз, уrogenітальний хламідіоз, інфекції з переважним ураженням інших органів, СНІД.

Етіологія: клінічні прояви, методи діагностики, лікування, догляд за хворими та профілактика трихомоніазу й уrogenітального хламідіозу в чоловіків, жінок, дівчаток.

Етіологія, клінічні прояви на шкірі у хворих на ВІЛ-інфекцію. Саркома Капоші. Клінічна картина, лікування, правила догляду за хворими. Деонтологічні та юридичні аспекти роботи медичного персоналу з пацієнтами, які належать до групи ризику, та ВІЛ-інфікованими. Внутрішньолікарняна профілактика поширення ВІЛ-інфекції. Особиста профілактика. Санітарно-освітня робота.

Складання плану заходів внутрішньолікарняної профілактики поширення ВІЛ-інфекції. Складання рекомендацій профілактики СНІДу для медичного персоналу.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих на гонорею (чоловіків, жінок, дітей) у стаціонарі та на амбулаторному прийомі. Засвоєння студентами методики обстеження хворих; взяття матеріалу із сечівника, піхви, каналу шийки матки, бартолінових залоз у жінок; із сечівника, піхви, прямої кишки в дівчаток, із сечівника, передміхурової залози, сім'яних пухирців, прямої кишки в чоловіків; двоскляноква проба.

Засвоєння методики промивання сечівника, інстиляції в сечівник, накладання зігрівального компресу і суспензорію при епідидиміті, введення бужів, масаж передміхурової залози і сім'яних пухирців, спринцювання піхви, піхвові ванночки, змазування каналу шийки матки

Ін'єкції гонококової вакцини, аутогемотерапія. Суворе дотримання правил асептики й антисептики при виконанні маніпуляцій. Критерії вилікування. Методи провокації. Важливість для профілактики гонореї виявлення гонорейної інфекції у гінекологічних хворих (хронічний запальний процес, дисменорея, неплідність).

Показ хворих, використання в навчальному процесі муляжів, таблиць, діапозитивів з трихомоніазом та уrogenітальним хламідіозом. Ознайомлення з клінічними проявами, методами діагностики, доглядом за пацієнтами. Деонтологічні аспекти роботи з такими пацієнтами.

Правила роботи зі зразками крові, біологічними рідинами, екскреторними та секреторними виділеннями пацієнтів. Транспортування зараженої ВІЛ-інфекцією крові. Знищення предметів, забруднених кров'ю і екскретами пацієнтів. Складання плану заходів внутрішньолікарняної профілактики поширення ВІЛ-інфекції.

Рекомендації з профілактики СНІДу для персоналу лабораторій, працівників офтальмологічних і хірургічних відділень, донорських пунктів.

Практичні навички:

- засвоїти техніку взяття виділень із сечівника і передміхурової залози, сім'яних пухирців, прямої кишки для обстеження на гонококи в чоловіків;
- засвоїти техніку взяття мазків із сечівника, каналу шийки матки, прямої кишки в жінок;
- засвоїти техніку взяття мазків із сечівника, піхви і прямої кишки в дівчаток;

- проводити промивання сечівника;
- проводити інстиляції в сечівник;
- накладати зігрівальний компрес і суспензорій при епідидиміті;
- вводити бужі;
- засвоїти техніку взяття виділень із сечівника, піхви й каналу шийки матки для дослідження на трихомонади;
- засвоїти правила роботи зі зразками крові, біологічними рідинами, ексcretорними і секреторними виділеннями хворих на ВІЛ-інфекцію;
- засвоїти правила транспортування зараженої ВІЛ-інфекцією крові;
- дотримуватися особистої профілактики;
- проводити санітарно-освітню роботу.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Організація боротьби із захворюваннями, що передаються статевим шляхом:
 - СНІДом;
 - хламідіозом;
 - трихомоніазом.

Розділ 4. Профілактика заразних шкірних і венеричних хвороб

Тема 11. Питання диспансеризації

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Диспансеризація. Спеціалізована шкірно-венерологічна мережа: Харківський науково-дослідний інститут дерматології та венерології, шкірно-венерологічні кафедри медичних інститутів та університетів України, обласні, міські, районні шкірно-венерологічні диспансери, пункти особистої профілактики венеричних хвороб.

Ознайомлення студентів із функціональними підрозділами шкірно-венерологічних закладів. Форми обліку хворих: форма 25, 25-О, 30-О, 065-065-1 та ін. Методи виявлення джерела зараження, контактів. Зв'язок диспансеру із санітарно-епідеміологічною станцією, ветеринарною службою. Роль жіночих консультацій у профілактиці природженого сифілісу, гонореї, трихомоніазу, СНІДу.

Форми та методи санітарної освіти. Збереження таємниці діагнозу медичним персоналом. Специфіка опитування пацієнтів про інтимні сторони життя, особливості розпитування родини (допустима інформація). Юридичне значення медичної документації. Сифіліс і шлюб. Патронажна робота. Медичні профілактичні огляди та їх значення в профілактиці поширення шкірних і венеричних хвороб.

Контрольне обстеження хворих на шкірні та венеричні хвороби після закінчення лікування. Критерії вилікування і термін зняття з обліку.

Практичні навички:

- засвоїти навички роботи з документацією шкірно-венерологічного диспансеру;
- засвоїти деонтологічні аспекти взаємовідносин з хворими на заразні шкірні та венеричні хвороби та колегами по роботі;
- засвоїти форми санітарно-освітньої роботи.

САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Профілактика шкірних і венеричних хвороб.
2. Організація боротьби з венеричними хворобами.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Уміння робити пальпацію, діаскопію, зскрібати елементи висипу.
2. Ставити шкірні тести.
3. Перевіряти больову, тактильну і температурну чутливість.
4. Визначати ізоморфну реакцію.
5. Оцінювати характер дермографізму.
6. Засвоєння техніки:
 - внутрішньовенних, внутрішньом'язових, підшкірних і внутрішньошкірних ін'єкцій;
 - очищення вогнища дерматозу і підготовки шкіри до застосування зовнішніх лікарських форм;
 - дезінфекція прилеглої шкіри;
 - застосування охолоджувальних примочок, вологовисихаючих пов'язок, дерматологічних компресів, збовтувальних сумішей (бовтанок), паст, мазей, олій;
 - змазування без пов'язки, втирання мазі, накладання чистого іхтіолу, пластиру.
7. Проведення шкірних проб (краплинним і компресним методами).
8. Санітарно-освітня робота.
9. Визначення псоріатичної тріади, біодози УФО.
10. Застосування мазі (змазування без пов'язки).
11. Взяття мазків-відбитків з дна ерозії.
12. Виконання йодної проби.
13. Санітарно-освітня робота.
14. Епіляція волосся при паразитарному сикозі.
15. Оброблення здорової шкіри, яка оточує вогнища піодермії.
16. Підготовка ураженого місця до застосування зовнішніх лікарських форм.
17. Оброблення піококових виразок.
18. Профілактика мікротравм на підприємствах і в сільському господарстві.
19. Оброблення мікротравм.
20. Складання плану заходів профілактики піодермії на виробництві, в сільському господарстві, дитячих закладах, пологових будинках, перукарнях.
21. Санітарно-освітня робота.
22. Збирання патологічного матеріалу для лабораторного дослідження (волосся, нігтів, лусочок, скутул).
23. Люмінесцентна діагностика.
24. Підготовка хворого до застосування лікарських форм (підстригання волосся, видалення кірочок). Техніка безпеки.
25. Методи дезінфекції у відділенні дерматомікозів:
 - дезінфекція інструментарію;
 - дезінфекція шапочок і білизни;
 - поточна і заключна дезінфекція у вогнищі інфекції;
 - дезінфекція взуття при мікозах стоп.
26. Санітарно-просвітня робота.
27. Збирання матеріалу для лабораторної діагностики паразитарних захворювань.
28. Техніка оброблення хворих на коросту бензилбензоатом, за методом Дем'яновича, сірчаними мазями.
29. Складання комплексних заходів у вогнищі корости і педикульозу.
30. Поточна і заключна дезінфекція.
31. Методи дезінфекції білизни хворих на коросту, їхнього одягу, предметів, які оточують пацієнта.
32. Відпрацювання спільних заходів при паразитарних захворюваннях (школа, дитячий садок, дезінфекційна і санітарно-епідеміологічна станції та ін.).
33. Санітарно-освітня робота.

34. Застосування примочок при ускладнених твердих шанкерах.
35. Взяття матеріалу для дослідження на білду трепонему.
36. Пункція регіонального лімфатичного вузла.
37. Оброблення шкіри рук після огляду хворих.
38. Оброблення предметів, з якими контактував хворий.
39. Техніка взяття, зберігання та транспортування крові дорослих і дітей для обстеження на КСР, а також взяття крові на експрес-діагностику.
40. Засвоєння техніки внутрішньом'язових ін'єкцій пеніциліну та його дюрантних форм.
41. Оброблення шкіри рук і предметів, з якими контактував хворий.
42. Техніка взяття крові в дорослих і дітей для обстеження на КСР, РІБТ, мікрореакції.
43. Підготовка хворих до люмбальної пункції.
44. Догляд за хворими після люмбальної пункції.
45. Техніка взяття, зберігання і транспортування крові на КСР, РІБТ.
46. Техніка взяття крові на мікрореакцію.
47. Засвоєння особливостей догляду за хворими на сифіліс.
48. Поточна дезінфекція у венерологічному відділенні.
49. Взяття виділень із сечівника і передміхурової залози, сім'яних пухирців, прямої кишки для обстеження на гонококи в чоловіків.
50. Взяття мазків із сечівника, каналу шийки матки, прямої кишки в жінок.
51. Взяття мазків із сечівника, піхви і прямої кишки в дівчаток.
52. Промивання сечівника.
53. Інстиляція в сечівник.
54. Накладання зігрівального компресу і суспензорію при епідидиміті.
55. Уведення бужів.
56. Взяття виділень із сечівника, піхви і каналу шийки матки для дослідження на трихомонади.
57. Засвоєння правил роботи зі зразками крові, біологічними рідинами, ексcretорними і секреторними виділеннями хворих на ВІЛ-інфекцію.
58. Засвоєння правил транспортування зараженої ВІЛ-інфекцією крові.
59. Особиста профілактика.
60. Санітарно-освітня робота.
61. Засвоєння навичок при роботі з документацією шкірно-венерологічного диспансеру.
62. Засвоєння деонтологічних аспектів взаємовідносин із хворими на заразні шкірні та венеричні хвороби та колегами по роботі.
63. Форми санітарно-освітньої роботи.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

Шкірні хвороби

1. Анатомія, фізіологія та гігієна шкіри.
2. Зовнішні та внутрішні чинники виникнення шкірних хвороб.
3. Суб'єктивні й об'єктивні ознаки шкірних хвороб.
4. Первинні морфологічні елементи шкірного висипу.
5. Вторинні морфологічні елементи.
6. Принципи загального та місцевого лікування хворих на шкірні хвороби.
7. Дерматит.
8. Токсикодермія.
9. Екзема.
10. Професійні дерматози.
11. Кропив'янка.
12. Нейродерміт.
13. Атопічний дерматит.
14. Псоріаз.
15. Червоний плоский лишай.
16. Герпетичний дерматит Дюрінга.
17. Вульгарна пухирчатка.
18. Червоний вовчак.
19. Вогнищева склеродермія.
20. Себорея.
21. Злоякісні пухлини.
22. Стафілодермія.
23. Стрептодермія.
24. Кератомікоз.
25. Трихомікоз.
26. Епідермофітія.
27. Кандидоз.
28. Короста.
29. Вошивість.
30. Бородавки.
31. Контагіозний молюск.
32. Оперізувальний лишай.
33. Простий міхурцевий лишай.

Венеричні хвороби

1. Захворювання, які передаються статевим шляхом (трихомоніаз, СНІД, хламідіоз).
2. Сифіліс, етіологія, шляхи й умови зараження, загальний перебіг.
3. Первинний період сифілісу.
4. Атипові форми твердого шанкера.
5. Ускладнення твердого шанкера.
6. Вторинний період сифілісу, його класифікація, загальна характеристика перебігу.
7. Вторинний свіжий сифіліс.
8. Вторинний рецидивний сифіліс.
9. Третинний період сифілісу, його класифікація, загальна характеристика перебігу.
10. Третинний горбиковий сифіліс.
11. Гумозний сифіліс.
12. Поняття про нейросифіліс.
13. Природжений сифіліс.
14. Природжений сифіліс ранній.
15. Природжений сифіліс пізній.
16. Діагностика сифілісу — клінічна, бактеріоскопічна, серологічна.
17. Критерії діагностики та вилікування сифілісу.
18. Гонорея, етіологія, епідеміологія, класифікація.
19. Клінічна картина гонореї в чоловіків.
20. Клінічна картина неускладненої та ускладненої гонореї в жінок.

21. Особливості клінічного перебігу гонореї в дівчаток.
22. Принципи лікування хворих на гонорею.
23. Особиста профілактика венеричних хвороб на пунктах противенерологічної допомоги.
24. Роль шкірно-венерологічного диспансеру в профілактиці заразних шкірних і венеричних хвороб.
25. Деонтологія в дерматовенерології.
26. Основи санітарно-гігієнічного режиму у шкірно-венерологічному диспансері та організація його роботи.
27. Епідеміологічний анамнез, його значення в діагностиці та профілактиці заразних шкірних і венеричних хвороб.
28. Методи поточної і заключної дезінфекції у вогнищі заразних шкірних і венеричних хвороб.
29. Методи санітарно-освітньої роботи.
30. Профілактичні та протиепідемічні заходи у вогнищі заразних шкірних і венеричних хвороб.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Симптоматика шкірних хвороб. Основні методи діагностики і лікування.
2. Алергійні захворювання.
3. Захворювання нез'ясованої етіології.
4. Дерматомікози, дерматозоознози. Вірусні дерматози.
5. Гноячкові захворювання.
6. Сифіліс первинний і вторинний.
7. Сифіліс третинний і природжений.
8. Гонорея. Хвороби, що передаються статевим шляхом (хламідіоз, трихомоніаз та ін.)

ЛІТЕРАТУРА

Основна

- Дудченко М.О.* Шкірні та венеричні хвороби. — Вінниця: Нова книга, 2007.
- Коляденко В.Г., Степаненко В.І., Федорич П.В., Скляр С.І.* Шкірні та венеричні хвороби. — Вінниця: Нова книга, 2005.
- Новосад Л.С., Лабінський Р.В., Каденко О.А. та ін.* Шкірні та венеричні хвороби. — К.: Здоров'я, 2002.
- Новосад Л.С., Лабінський Р.В., Каденко О.А. та ін.* Шкірні та венеричні хвороби. — К.: Медицина, 2006.
- Савчак В., Галникіна С.* Практична дерматологія. — Тернопіль: Укрмедкнига, 1991.
- Шегедин М.Б., Зайченко М.М.* Медсестринство в дерматології і венерології: навч. посіб. — К.: Медицина, 2008. — 120 с.
- Шегедин М.Б., Нужна Т.О.* Дерматологія, венерологія та клінічна оцінка результатів лабораторних досліджень: підручник. — К.: Медицина, 2010.

— 504 с.

Додаткова

- Зайченко М.М., Зайченко Л.О.* Шкірні та венеричні хвороби. — К. Здоров'я, 2004.
- Савчак В., Галникіна С.* Хвороби, що передаються статевим шляхом. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2003.
- Скачко Г.Г.* ВІЛ/СНІД. Профілактика. Лікування. Реабілітація. — К.: Медицина, 2006. — 192 с.